

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25-52.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 24. oktobra 1935.

Štev. 108.

Neupoštevani interesi stanov

Na nešteti in velikih shodih, da se je moral njih glas slišati daleč, se je govorilo in s številkami dokazalo, kako je moralo na tisoče naših čevljarških pomočnikov in mojstrov prenehati z delom, ker niso mogli vzdržati v neenaki konkurenci s tujimi tverdko »Baf«. Dokazalo se je nadalje, da trpi tudi zaradi te konkurence tudi naš živinorejec, ker proizvaja Bafa v vedno večji množini čevlje z gumastimi podplati. Ti podplati pomenijo tudi narodno gospodarsko škodo, ker uvažamo iz tujine kavčuk, mesto da bi uporabljali svoje usnje. A ne samo čevljarji, tudi trgovci s čevlji in tvornice z usnjem ter čevlji trpe zaradi te konkurence. A na škodi je tudi državna blagajna, ki je preje prejemale po 40 in več milijonov od Bafe na carini, sedaj pa teh dohodkov več nima. Cela vrsta naših domačih interesov je torej zaradi konkurence Bafe prizadetih in vsakdo bi pričakoval, da bo oblast nastopila v zaščito teh naših važnih interesov. A to se ne zgodi, temveč ostajajo nasprotno vsi protesti naših domačih obrtnikov in trgovcev ter naše domače industrije, ki je v čevljarški in usnjarski stroki res domaća, neuslišani. Celo to se dogaja, da se niti ne upošteva ta zahteva trgovcev, da bi se prodajalnice Bafe obdačile tako, kakor so obdačene vse domače trgovine. Na vseh koncih in krajih primanjkuje državi denarja, tu pa se ponuja državi nov vir dohodkov, ki bi poleg tega koristil domači proizvodnji, a kljub temu se ta vir ne uporabi. Zaradi pomanjkanja denarja se na drugi strani varčuje že tako, da se dela gospodarska škoda, a tam, kjer je denar, se ne zagrabi. Kdo more vse to razumeti!

Kakor naši čevljarji, tako so v podobnem težkem položaju tudi naši krojači in cela vrsta drugih obrtnikov. Njih število pada stalno, možnosti zaslužka za ljudstvo so vedno redkejšje, a kljub temu se nič ne stori, da bi se pomagalo tem ljudem.

Kakor obrtniki, tako morejo tudi trgovci vedno znova konstatirati, da se njih še tako upravičene pritožbe ne upoštevajo. Iz preobilice teh pritožb naj navedemo samo nekatere. Cela vrsta ljudi je imela za služek pri prodaji in izdelavi šolskih zvezkov. Zopet drugi so zaslužili pri izdelavi in prodaji šolskih knjig. Kar na lepem pa si nekdo izmisli monopolizacijo šolskih zvezkov in že je bila tudi vpeljana, kakor da nima država nobenega nujnejšega posla. In dobili smo dražje in slabše zvezke, cela vrsta ljudi pa je izgubila zaslužek. Niso se pa niti povečali dohodki države. Komu je torej bilo s tem novim monopolom pomagano! Ista pesem je s šolskimi knjigami. Pred dnevi so objavljali vsi jugoslovanski listi razne cvetke iz teh monopoliziranih šolskih knjig, med katerimi so nekatere res že klasične, kakor ona o 40 metrov dolgem zajcu in 50 kg težkem kurjem jajcu. Pri tem pa so še šolske knjige drage in nad vse slabo opremljene, vrhu vsega pa se izdajajo kar neprestano nove, kakor da bi se učna snov vedno znova menjala. Zopet se moramo vprašati, komu v korist morajo starši ob pričetku šolskega leta čisto izprazniti svoje žepe zaradi novih šolskih knjig.

Vse te in podobne očitne napake dokažujejo, da se ne upoštevajo interesi stanov. Cisto se pozablja na to, da so stanovi in njih proizvodnja ono, kar preživlja vso državo. Zanimarja se osnovno pravilo, da je država tem močnejša, čim krepkejši so stanovi, čim plodnosnejša je njih proizvodnja. Prav za prav bi morala biti glavna naloga države, da se vsa posveti pospeševanju napredka vseh produktivnih stanov, ker vsak njihov napredek bo tudi avtomatično dvignil moč države.

Dan za dnem, mesec za mesecem in tudi že leto za letom pa ponavljajo zastopniki svoje pritožbe in svoje zahteve, a te

ostajajo neizpolnjene, kakor so bile prvi dan. Naj bodo njih zahteve še tako skromne in majhne, da bi jih bilo mogoče izpolniti igraje, kljub temu ostajajo nerešene. Ali se je potem čuditi, če gineva optimizem, ki je za produktivne stanove neobhodno potreben pogoj njih napredka? Ali ni le prenaravno, če se v takšnih razmerah širi pesimizem in umira volja za delom in podjetnostjo?

Cisto izpremeniti se mora državna gospodarska politika glede zahtev in potreb stanov. To, kar zahtevajo stanovi soglasno,

to mora biti tudi najprej izvršeno, ne pa da je vsak drug interes važnejši, tudi oni tujih tverdk, od interesa naših produktivnih stanov.

Blagostanje naroda je odvisno od količine in kakovosti proizvodnje. Vsa naša proizvodnja pa je plod dela stanov. Stanovi so torej podlaga vsega blagostanja, zato pa se mora tudi stanovom dati možnost za njihov napredek. Zato mora biti konec omalovaževanja utemeljenih zahtev stanov ali pa se bomo pogreznili v še večjo in obupnejšo krizo.

Naša telefonska mizercija

Telefoniranje postaja vedno večja muka. To velja tako za medkrajevni, ko za krajevni promet. Kdor skuša telefonirati v medkrajevnem prometu, ta mora v resnici zbrati vso svojo potrpežljivost, da bo mirno dočkal, ko bo po dolgih urah dobil zahtevano zvezo. Da se pride do zveze v primeroma kratkem roku, je treba navadno zahtevati nujen pogovor in seveda plačati trojno pristojbino. Via facti se je tako pristojbina za telefonske pogovore povišala za trikrat. Težave pa niso končane niti tedaj, ko prejme naročnik zahtevano zvezo. Kajti le prepogosto se zgodi, da je začel naročnik komaj govoriti, pa ga že prekine telefonistkinja s pripombo, da so potekle že 3 minute. Navadno namreč računijo telefonistkinje, da se pogovor začne v hipu, ko se pokliče zveza in je ta vpostavljena, ne pa šele od trenutka, ko naročnik dejansko začne govoriti. A pravilno je, da se samo od tega hipa začne šteti minute.

Da se tako težko pride do zveze v medkrajevnem pogovoru, so v glavnem krivi preštevilni in predolgi državni pogovori. Nihče seveda ne bo trdil, da državnim pogovorom ne bi smela iti prednost pred drugimi, toda tudi ti pogovori se morajo omejiti na najbolj nujno. Morda bi bilo najbolje, če bi se vsem uradom določil primeren znesek za plačilo telefonskih pogovorov in bi morali potem ti vsak pogovor plačati tako, kakor vsaka zasebna stranika, le da bi imeli državni pogovori prednost pred zasebnimi. Prepričani smo, da bi se v istem hipu omejili vsi državni pogovori res na samo nujen obseg.

Da se zboljša telefonska služba v medkrajevnem prometu, je treba, da se izpopolni telefonsko omrežje. Ob svojem zadnjem bivanju v Zagrebu je poštni minister dr. Branko Kaludžerčić to tudi obljubil in napovedal, da se bodo okrepili telefonski vodji z visoko frekventnim tokom in da bomo dobili na ta način še pet direktnih mednarodnih telefonskih linij, in sicer: Beograd—Berlin, Beograd—Atene, Beograd—Pariz, Zagreb—Dunaj in Zagreb—Trst. Nove direktno linije pa dobimo: Beograd—Sarajevo; Beograd—Dubrovnik, Beograd—Banja Luka, Zagreb—Sarajevo in Zagreb—Sušak. Privoščimo vsem tem mestom, da dobe boljše zveze, toda tudi Ljub-

ljana in Maribor jih potrebujejo in nikakor se ne moremo zadovoljiti s tem, da je Slovenija tu čisto prezrta. Odločno moramo zahtevati, da se tudi za Slovenijo zboljša telefonske zveze.

A tudi v krajevnem prometu so v Ljubljani telefonske razmere vedno slabše. Telefonsko omrežje je redno preobremenjeno, da v urah največje obremenitve ni mogoče govoriti in da so motnje kar na dnevnem redu. Že pred enim letom smo opozorili, da Ljubljana nujno potrebuje vsaj še dva zvezna agregata, ker je v urah največjega prometa dejansko vsaka telefonska zveza onemogočena. Sam gospod poštni minister je ob svojem zadnjem bivanju v Zagrebu priznal, da se je v poštini službi v zadnjih letih že tako pretirano varčevalo, da je trpela poštna služba. Ona dva manjkajoča zvezna agregata v Ljubljanski postaji le prenazorno ilustrirata, do kako škodljivih posledic je privedla ta štednja. Zato znova zahtevamo, da se ljubljanska telefonska postaja okrepi. To je tudi v največjem interesu poštne uprave same, ker takoj se bo prigrasilo samo v Ljubljani par sto novih naročnikov in dohodki pošte se bodo povečali. Toda poštna uprava naj tudi nekaj stori za povečanje teh dohodkov in naj ljudem omogoči, da lahko postanejo telefonski naročniki.

Te dni se je začelo s pripravami za priključitev okoliških občin k Ljubljani. Velika Ljubljana se s tem ustvarja, v telefonski službi pa ostaja Ljubljana provincialno mesto zadnje vrste. Apeliramo na ljubljansko mestno upravo, da se odločno pobriga, da bo telefonska služba v Ljubljani urejena tako, kakor se za Veliko Ljubljano spodobi in kakor zahtevajo to gospodarski interesi mesta. Priključitev okoliških občin k Ljubljani zahteva tudi zboljšanje telefonskega omrežja, okrepitev ljubljanske postaje, ker bo sicer priključitev izvedena le polovičarsko. Dobre telefonske zveze po vsem povečanem mestnem ozemlju so tudi eden pogojev resnične priključitve.

Telefonska mizercija v Ljubljani je postala že tako velika, da je ni mogoče več prenašati. Zato apeliramo na mestno občino, ko tudi na vse gospodarske organizacije, da začno energično zahtevati odpravo te mizerije.

Abesinska zunanja trgovina

Podatki o abesinski zunanji trgovini so nepopolni in se omejujejo v glavnem na zunanjo trgovino, ki gre skozi francosko pristanišče Džibuti. Ker pa gre tri četrtine vse abesinske trgovine skozi to pristanišče, se more napraviti na podlagi podatkov pristaniške oblasti v Džibutiju približna slika o abesinski zunanji trgovini. Po teh podatkih se je abesinska zunanja trgovina gibala v zadnjih letih takole:

leto	izvoz	uvoz	skupno
1929	28.000	65.000	93.000 ton
1930	33.000	56.000	89.000 ton
1931	36.000	44.000	80.000 ton
1932	34.000	46.000	80.000 ton
1933	30.000	38.000	68.000 ton

Največ je Abesinija izvozila kave in sicer leta 1932, ko je dosegel izvoz kave 19.900 ton. Leta 1933 je pade izvoz kave na 13.579 ton. Na drugem mestu so kofeje. Teh je izvozila Abesinija leta 1932 4.907 ton, l. 1933 pa 7.946 ton. Na tretjem mestu je

vosek, ki ga letno izvozi približno 350 ton. Kava se izvažava v Arabijo ter se nato naprej prodaja kot znamenita »moka«. Kofeje se izvažajo v polstrovem stanju v Džibuti, kjer se predelajo in potem pošljejo dalje. Vosek pa se izvažava v Anglijo, britanske kolonije in v Francijo. V manjših množinah izvažava Abesinija še sirovo maslo, cimet, liste raznih eksotičnih rastlin, razne žitarice ter razna semena.

Med glavnimi uvoznimi predmeti pa je sol, ki se uvažava izključno iz Džibutija, kjer so velika slanišča. Sol je v Abesiniji monopolni predmet, a se z njo zelo tiho tpi, ker se uporablja tudi kot drobiž. Tkanine uvažava Abesinija največ iz Japonske. Mnogo uvažava Abesinija petroleja, od drugih izvoznih predmetov pa je omeniti sladkor, gradbeni material, vreče, milo itd. Leta 1933 je uvozila Abesinija: soli 9.551 ton, petroleja 2060, sladkorja 1115, gradbenega materiala 3378, bombažnih tkanin 1780,

posebnih tkanin »abudžedid« 580, mila 170, avtomobilov 205 ton, skupno 28.111 ton.

Trgovinski stiki med Abesinijo in Jugoslavijo so čisto neznatni. V naši oficialni statistiki se izvoz v Abesinijo sploh ne navaja. Za leto 1933 se navaja samo uvoz 9 ton voska in čebel v vrednosti 180.000 Din. V letu 1934, pa se je ta izvoz povečal na 59 ton v vrednosti 1.021.600 Din, v prvi polovici 1935, pa je znašal uvoz že 46 ton in 580.000 Din. Izvoza v Abesinijo pa naša statistika sploh ne navaja. Pač pa navaja naša statistika, da smo v l. 1933, izvozili v Francosko Somalijo cementa za 88.000 dinarjev in verjetno je, da je še šlo nekaj tega cementa v Abesinijo.

Sankcije in zunanja trgovina Italije

Jugoslavija bi bila zlasti oškodovana

O posledicah gospodarskega bojkota proti Italiji je objavil »Prager Tagblatt« zanimiv članek, iz katerega posnemamo:

V preteklem letu je imela Italija aktivno trgovinsko bilanco le z Albanijo, Švico, Grško in Madjarsko. Pa tudi te države, razen Albanije in Madjarske, ki se sankcij ne bi udeležile, bi imele od sankcij izgubo. Najbolj pa bi sankcije zadele manjše in srednje države in kompenzacijska blagajna Zveze narodov bi se morala razdeliti v dve blagajni: v vplačila velesil in ona manjših držav. Francija, Anglija in Sovjetska Rusija, ki imajo vse aktivno trgovinsko bilanco z Italijo in ki tudi relativno ne bi izgubile, bi morale blago, ki so ga doslej prejemale iz Italije, dobivati v državah, zvestih Zvezi narodov.

Leta 1934 je znašal uvoz Francije iz Italije 350 milijonov lir, Anglije 530 in Sovjetske Rusije 150 milijonov lir, skupno vseh treh velesil torej nad eno milijardo lir. S tem zneskom bi se mogel kriti izvozni izpadek cele vrste manjših držav.

Podrobnejšo sliko o trgovinskih odnosih Italije in o posledicah sankcije daje naslednja tabela:

	Izvoz v Italijo v milijonih lir	Delež na ital. uvozu v %	Delež na izvozu države dobavnice v %	Trgovinski saldo Italije v milijonih lir
Anglija	702	9.7	2.6	- 171
U. S. A.	957	13.1	3.4	- 570
Francija	437	6	3.1	- 84
Nemčija	1211	16.8	5.9	- 378
Sov. Rusija	240	3.3	5.1	- 97
Argentina	274	3.7	4.5	- 58
Češkoslov.	119	1.6	3.1	- 10
Jugoslavija	220	3	20.6	- 64
Rumunija	125	1.6	7.1	- 40
Švica	335	4.5	9	+ 147
Avstrija	214	2.8	10.8	- 67
Poljska	88	1.1	3.7	- 19
Indija	410	5.6	4.1	- 233
Madjarska	100	1.3	8.3	+ 31
Albanija	15	0.2	63.4	+ 8
Brazilijska	118	1.6	3	- 62
Egipt	143	1.9	6.2	- 34
Grčija	33	0.5	5.2	+ 18
Juž. Afrika	93	1.2	2.3	- 46
Španija	103	1.4	4.5	- 18
Tunis	80	1.1	2.5	- 57

Tabela kaže, da bi zlasti trpele zaradi sankcij države Male antante, med njimi pa najbolj Jugoslavija, ki je za več ko petino vsega svojega izvoza navezana na Italijo. Rumunija je prizadeta sicer v manjši meri, a še vedno znaša njen izvoz v Italijo 7.1% vsega njenega izvoza. Nobenih posebnih težav pa ne bi bilo za Anglijo in Združene države Sev. Amerike, če bi bojkotirale Italijo.

Navedene številke kažejo, katerim državam bi morala Zveza narodov predvsem pomagati, dokazujejo pa tudi, da bi se jim mogla nuditi zadostna pomoč. Vse je odvisno le od dobre volje.

Taktika tvedke Bat'a

Kako se hoče zanesti zmešnjava v edinstveno fronto nacionalne čevljarско-usnjarske proizvodnje

Po tem naslovu piše »Obrtnički Vjesnik« v Zagrebu:

»Zelo stara in preizkušena, sicer že zaprašena metoda, s katero se skuša v vsaki borbi obdržati oblast, je izražena v geslu: Divide et impera! Razedinjaj in vladaj! To je bila ena glavnih metod stare Avstrije, s katero je do zadnjega trenutka obdržala razne narodnosti pod svojim okriljem, a so ji kesneje te narodnosti vseeno zadale smrtni udarec. To staro avstrijsko metodo je začela v zadnjem času uporabljati tudi tuja tvedka Bafa v borbi proti akciji celotne nacionalne usnje-predelovalne proizvodnje. Vsak že ve, da ni nihče s silo stvoril borbenih vrst nacionalne predelovalne delavnosti, temveč da jih je ustvarila firma Bafa s svojim delom. Te vrste je ustvarila nesreča, v katero je padel v prvi vrsti ves čevljarjski stan, nato pa tudi trgovci s čevlji in usnjem ter na zadnje še dotična industrija.

Čisto razumljivo je, če firma Bafa nikakor ne konvenira, da vodi v tej akciji glavno besedo čevljarji, torej mali ljudje, ker ustvarjajo s svojim velikim številom in s svojim propadanjem težko vprašanje, za katerega se morajo živo zanimati tudi odločujoče oblasti. Zato skuša tvedka Bafa z vsemi sredstvi prenesti borbo in svojo obrambo na drug teren, to je na takšen, ki bi ji konveniral. Ob vsaki priliki si prizadeva, da naslika vso akcijo centralnega odbora in tudi ono akcijskih odborov kot nekakšno konkurenčno borbo, kakor da bi vso to borbo vodila neka velika konkurenca tvedki Bafi. Če bi se Bati posrečilo to dokazati, potem bi seveda tudi v tistem hipu padel tudi vsak interes javnosti kakor tudi odločujoče oblasti za vso to borbo ter bi oblast prepustila, da se vsa borba sama prosto razvija.

Za nas čevljarje je nepotrebno in že smešno dokazovanje, da vodimo to borbo v glavnem mi čevljarji in šele za našim hrbtom stoji vsa druga usnje-predelovalna stroka, dočim smo našo industrijo morali naravnost prisiliti, da podpira naš boj materialno. V tem našem prizadevanju, da nas podpira industrija, smo morali celo groziti celo z odkritim bojkotom vseh onih industrij, ki bi ostale v tej borbi ob strani.

Če pregledujemo javne shode proti Bati, tedaj vidimo, da organiziramo te shode mi

čevljarji in nihče drug. Ker pa te shode tudi tvorimo mi, je v resnici smešna trditve Bafe o veliki konkurenci, razen seveda, če smatra nas čevljarje za svojo veliko konkurenco. Te trditve torej, ki se nam zde tako naivne in neutemeljene, nam ni treba dokazovati še posebej, čeprav moramo to dokazati vsak hip, kakor so akcijski odbori tudi že to storili. Vse pa kaže, da gre tu še za drug maneuver. Naš skupni nasprotnik je spoznal, da mu grozi nevarnost od naše absolutne slege in skupnosti s trgovci s čevlji in usnjem ter industrialci usnja in čevljev, katere skupnost ima samo eno skupno točko in ta je: skupna borba proti skupnemu zlu: Bafi.

V tej slogi vidi torej Bafa svojo nevarnost in vsaka ataka omenjene firme je namenjena tej slogi. Na razne načine se že v ta namen intriguje in z vsemi sredstvi se skuša ene osloviti drugim, ravnaoč se po onem starem avstrijskem geslu: Divide et impera!

Zato smatramo za potrebno opozoriti vse čevljarje, da na noben način ne nasedejo tej pretkani taktiki, pa najsi bi prišla tudi od posameznikov, ki so se dosedaj smatrali kot nekakšni, pa čeprav samozvani borci za interese usnjarsko-predelovalne stroke. Naj ne nasedajo ne posameznikom in ne posameznim časopisom, ki so verjetno dobro plačani začeli obračati plašč s ciljem, da vnesejo v složne vrste usnjarsko-predelovalne stroke neslogo, da bi se na ta način vsa akcija razbila in paralizirala, ker bi se v medsebojnih pojasnjevanjih pozabila glavna stvar.

Če naši tovariši čevljarji zapazijo kje tako prizadevanje, naj se zavedajo, da je to želja naših skupnih nasprotnikov in zato naj jo zavrnejo z ogorčenjem. Če pa zapazijo, da se začenja baviti s takšnim delom kateri list, naj ga takoj s spremnim pismom vrnejo njegovemu uredniku ali izdajatelju.

Ni dvoma, da imamo mi čevljarji druge interese kakor pa industrija čevljev, pa čeprav bi bila ta domača, prav tako pa tudi ni dvoma, da imamo s to industrijo in prav tako tudi s trgovino s čevlji en skupni interes, in to je skupna borba proti tuji tvedki Bafi, ki nas sistematično upropašča. To borbo moramo in hočemo vzdržati do konca.

8. kongres Mednarodnega združenja detaljnih trgovcev z živili

V dneh od 9. do 13. septembra je bil v Bruslju VIII. kongres Mednarodnega združenja detaljnih trgovcev z živili in kolonialnim blagom, katerega se je udeležilo nad 200 delegatov iz Nemčije, Francije, Nizozemske, Italije, Avstrije, Švice, Češkoslovaške in Belgije. V častnem odboru kongresa so bili belgijski minister gospodarstva, glavni župan Bruslja Max, predsednik Trgovinske zbornice v Bruslju in drugi odlični zastopniki belgijskega gospodarstva. Kongres je otvoril belgijski minister za gospodarstvo Isacker, ki je prečital poslanico belgijske vlade kongresu. Vse delegate pa je pozdravil predsednik belgijske zveze trgovcev s kolonialnim blagom Caudoir, ki je zlasti poudaril, da napreduje Mednarodno združenje od 1921 neprestano. Sodelovanje med različnimi nacionalnimi organizacijami je vedno bolj plodonosno in s tem se dosega glavni cilj združenja, da se utrdi vloga detaljnih trgovcev kot najbolj izrazitih zastopnikov srednjih slojev in izrazito konstruktivnih narodnih sil v narodnem življenju vseh narodov.

Kongres je vodil predsednik švicarske organizacije Lauri, ki je bil že sedmič izvoljen za predsednika Mednarodnega združenja. V svojem govoru je naglašal, da je srednji trgovec glavni protiutež kapitalizmu in da po njegovem mnenju ni glavna naloga gospodarskega sodelovanja stanov v slepen pridobivanju denarja, temveč v tem, da se dvigne človeštvo. To pa je tudi cilj Mednarodnega združenja.

Po izvolitvi novega odbora se je prešlo na razpravo vprašanj, ki so bila na dnevnem redu. O načrtnem ali skupnem gospodarstvu je poročal avstrijski delegat Kuhn o osamosvojitvi trgovskega podmladka nemški delegati dr. König, o strokovni naobrazbi podmladka in o načinu, kako se etablirajo v Franciji pomočniki, Francoz

Pesteourie, o po vsem svetu perečem vprašanju konzumov in nabavljalnih zadrug pa sta poročala avstrijski delegat Plass in nemški delegat Thoma. Razprave o tem vprašanju so se udeležili skoraj vsi delegati, pač zgovoren dokaz, kako zelo je trgovstvo vseh držav prizadeto od konkurence konzumov in nabavljalnih zadrug. O uspehu uporabljanja sistema centralnega vodstva knjig za male trgovce sta poročala dr. Schuster iz Dunaja in Libbing iz Amsterdama. Zanimiv je bil tudi referat italijanskega delegata o položaju detaljne trgovine v Italiji in posledicah korporativnega sistema za trgovino. O razdelitvi dobrin ter vrednosti indeksnih števil je poročal Chaudoir iz Belgije. Posebno pozornost pa je posvetil kongres vprašanju skupnega nabavljanja blaga za detaljne trgovce. Sklenjeno je bilo, da izda o tem centralna uprava Mednarodnega združenja posebno brošuro. Nato je bil kongres zaključen. Belgijske oblasti so ves čas izkazovale kongresu in njegovim udeležencem največjo pažnjo, jasen dokaz, kako velik ugled uživajo trgovci v belgijskem javnem življenju.

Iz Jugoslavije ni bilo na kongresu nobenega zastopnika, ker tudi ni nobeno jugoslovansko združenje vključeno v Mednarodnem združenju detaljnih trgovcev.

Solnčne strehe in zasloni

Solnčne zaslone in strehe urejuje § 47 mestnega cestno-policijskega reda, ki je bil objavljen v »Službenem listu« dne 14. jul. 1933 pod št. 307/48 in ki določa naslednje:

Solnčni zasloni in strehe se morajo napraviti tako, da so najmanj 2,50 m visoko nad hodnikom. Ne smejo imeti visečih kril izpod te višine niti biti z nobeno stvarjo pritrjeni na tla. V nobenem primeru ne smejo segati čez rob hodnika ali pešpota. Ob dežju morajo biti solnčni zasloni in strehe spravljene. Mestno načelstvo je že svoječasno objavilo oziroma opozorilo vse lastnike izlozb, da uredijo svoje solnčne strehe in zaslone po predpisih zakona. Ker je ta termin že potekel, opozarjamo vse trgovce, da uredijo solnčne strehe in zaslone v smislu teh navodil. — Združenje trgovcev v Ljubljani.

Potrebna je direktna pomorska zveza z Levanto

Ze celo vrsto let zahtevajo naši izvozniki, da se ustanovi direktna pomorska zveza z Levanto, ker se brez nje ne morejo naši izvozniki obvezati, da se bodo držali stalnih rokov dobav. To pa je pogoj, da si naše blago osvoji levantska tržišča. Upravičena zahteva naših paroplovnih družb, da država subvencionira to progo, je ostala neupoštevana in posledica tega je, da je sedaj ukinjena še zveza do Izmeta, ki je v zimski sezoni 1933-34 še obstojala.

A baš sedaj bi bil posebno ugoden trenutek, da si usvojimo levantska tržišča. Italijanske paroplovne družbe so zaradi Abesinije tako zaposlene, da nam ne morejo delati nobenih ovir. Poleg tega je naš izvoz, ki bo izgubil italijanski trg, prisljen, da si najde novih odjemalcev; te pa more najti le v Levantu. Vzrok več, da se uvede redna pomorska zveza z Levanto. Apeliramo na poslance, da se zavzamejo v tem smislu pri osrednji vladi.

Plenarna seja zagrebške tekstilne industrije

Pod predsedstvom gen. direktorja Kratochvila je bila v Zagrebu plenarna seja tekstilnega odseka pri združenju industrialcev v Zagrebu. Na seji je bilo med drugim sklenjeno, da se finansira strokovni tekstilni tečaj na državni obrtni šoli. Nato se je razpravljalo o mejnih gibanjih v tekstilnih podjetjih Savske banovine ter je bilo sklenjeno, da se ustanovi poseben odbor tekstilnih industrialcev, ki bo skrbel za enotno postopanje industrije v vseh sporih, ki bi nastali med delodajalci in delojemalci.

Bat'ina podružnica v Novem Sadu prepovedana

Na zahtevo novosadske zbornice je mestno poglavarstvo v Novem Sadu po obširno izvedeni preiskavi odvzelo podružnici Bat'e v Novem Sadu pravico do nadaljnjega poslovanja. Neposreden vzrok zbornične prijave je bil ta, da je vrgla podružnica v Novem Sadu hipoma na trg 5000 parov čevljev po polovični ceni ter s tem napravila popolno zmešnjavo na trgu. Podrobnosti o prepovedi priobčimo prihodnjič.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 23. oktobra objavlja med drugim: Uredbo o kárinskih kazenskih — Uredbo o taksnih olajšavah industrijskim podjetjem — Uredbo o dajanju olajšav domačim gozdnim podjetjem — Pravilnik o lovskih kartah — Odločbo, da se smejo fakture za blago, izvoženo v Italijo, fakturirati le v dinarjih — Odločbo, da smejo lekarne za v noči prodano sanitetno blago zahtevati še 5 dinarjev za dispenciacijo — Odločbo, da je treba za otvoritev novih lekarn ali pri sprejemu novega nameščenca predložiti potrdilo, da je plačana članarina pri lekarnarski zbornici — Odločbe državnega sveta — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Politične vesti

Novo albansko vlado je sestavil Mehmed Fraseri, ki je prevzel tudi pravosodno ministrstvo.

Obredno stanje v Bolgariji je ukinjeno. Obenem je izšel kominike, ki napoveduje, da bo glavna razprava proti polkovniku Velčevu in tovarišem že v začetku novembra t. l.

Vodja angleških konservativcev Baldwin je v nekem svojem govoru izjavil, da je popolnoma napačno govoriti, kakor da bi bil konflikt med Anglijo in Italijo. Konflikt obstoji le med Italijo in Zvezo narodov. Odločno je Baldwin tudi zavrnil vest, kakor da bi hotela Anglija vreči fašizem. Kakšno vlado ima italijanski narod, to je njegova notranja zadeva, ki se drugih narodov ne tiče. Minuli so časi, ko so vlade z orožjem vsilile drugim narodom njim prijetne vlade.

V angleškem parlamentu se je začela z govorom zun. ministra Hoarea velika debata o zun. političnem položaju. Hoare je naglasil, da bo Anglija vedno ostala zvesta dani besedi. Na vojaške sankcije Anglija še ni mislila, storila pa bo vse, kar bo zahtevala Zveza narodov, ki je most med Anglijo in Evropo. Če bi bil ta most porušen, bi mogel nastati usodno nevaren položaj.

Z govorom ministra Hoarea je bila angleška javnost zadovoljna, prav tako tudi francoska. Italijanska pa je bila zopet razočarana.

Lloyd George je nezadovoljen s politiko angleške vlade proti Italiji, ker da je nastopila angleška vlada preostro. Napačna da je bila tudi zahteva Anglije, da mora Italija odpoklicati čete iz Afrike v trenutku, ko Italija tega absolutno ni mogla storiti. Anglija da je s svojo zahtevo nastavila Italiji nož na grlo.

Prvi, toda samo sramežljivi poskusi za likvidacijo abesinske vojne so bili storjeni z Lavalovimi predlogi, po katerih naj bi dobila Italija pokrajino Tigre in dele province Ogaden, Abesinija pa angleško pristanišče Zeile. Mussolini je na te francoske predloge odgovoril, da so še prezgodnji. A tudi Abesinci jih odklanjajo.

Angleška vlada je sklenila, da začne z vso strogostjo izvajati določila o nevtralnosti. Po teh določilih se ne sme nobena ladja vojujoče države zadržati v pristanišču nevtralne države več ko 24 ur, v pristaniščih pa smejo te ladje naložiti samo toliko živil in kuriva, kolikor ga potrebujejo do prihodnjega pristanišča.

Ker je enako stališče zavzela tudi egiptska vlada, bo silno otežkočen prevoz italijanske vojske in vojnega materiala v Afriko. V Italiji so zaradi teh odredb angleške in egiptске vlade silno razočarani, ker so upali, da bo Anglija odnehala od svojega dosedanjega stališča.

Neka italijanska vojna ladja je pristala v Adenu in zahtevala vodo. Pristaniška oblast pa je ladji prošnjo odbila.

Abesinski cesar je izjavil, da se ne bo pogajal z Italijo, dokler se nahajajo italijanske čete na abesinskem ozemlju.

Dočim javlja general De Bono, da je vladal na eritrejski fronti mir, javlja general Graziani o novih uspehih Italijanov na somalijski fronti. Tako poroča, da je italijanska vojska zavzela abesinske utrdbe ob reki Šebeli in da je s tem italijanski vojski odprta pot v Harar. Abesinska poročila pa te uspehe italijanske vojske zaničkajo.

Guverner De Bono je odpravil v novoosvojenih pokrajinah vse davke in vse datjave in tudi vse carine.

V zadnjih 8 dneh je odšlo v Afriko 33 ladij, na katerih je bilo 40.000 vojakov.

Nemška vlada je plačala Zvezi narodov 5 milijonov švicarskih frankov, kolikor je še dolgovala na članarini. Ker je poravnala s tem vse svoje obveznosti in ker je potekel dveletni rok, je Nemčija z 21. oktobrom 1935 definitivno prenehala biti članica Zveze narodov.

Britanska vlada je povabila Italijo, Francijo, Japonsko in Združene države Sev. Amerike k novi pomorski konferenci, ki naj bi se začela 2. decembra v Londonu.

Madžarska opozicija je začela ostro napadati ministrskega predsednika Gömbösa, ker da ima diktatorska poželjenja. Posebno ostro nastopajo proti njemu legitimisti. Govori se, da je tudi v vladnih krogih odpor proti Gömbösu vedno večji. Kot njegov naslednik se imenuje grof Bethlen.

Pripravlja se veliki panarabski kongres, ki bo zlasti nastopil proti imperialističnim težnjam Italije. Inicijatorji kongresa so Angleži.

Najnovejši

Telefonski imenik

za območje Dravske direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani oddaja po nižani ceni Din 12.— za komad

tiskarna Merkur v Ljubljani, Gregorčičeva ul 23

Denarstvo

Navodilo glede klirinških nakaznic

Narod. banka je izdala na podlagi uredbe o klirinških nakaznicah naslednja navodila:

1. Klirinška nakaznica se glasi na ime osebe, na katere račun je bil plačan v kliringu dotični znesek. Če se plača v kliring znesek v korist denarnega zavoda, a na račun izvoznika, se mora to na sami nakaznici vpisati. Potemtakem morajo v primeru prenosa nakaznico podpisati na hrbitu vse one osebe ali tvrdke, na katere se ta glasi.

2. Klirinške nakaznice se bodo izdajale samo za vplačila v kliring, ki so bila izvršena po njihovi uvedbi. Preje izdani avizi ostanejo v veljavi do njih izplačila, ko pridejo na kronološko vrsto.

3. Ko se pošlje nakaznica Narodni banki v izplačilo, če je prišla na vrstni red za izplačilo, morajo osebe ali tvrdke, na katerih ime se glasi, izvršiti na hrbitu nakaznice prenos s svojim pravnim podpisom.

4. Na isti način se postopa tudi, kadar se nakaznica (avizo) prezentira Narodni banki za dovolitev predjema ali ob morebitni ponudbi za odkup.

5. Klirinška nakaznica se more prenesti ali zastaviti samo v celoti, izterjati pa jo more njen lastnik, odnosno oseba, ki s prenosom na sami nakaznici dokaže, da je postala njen lastnik.

6. Nakaznica se more prenesti tudi z blanko prenosom.

7. Prošnje za predjeme in odkup se morejo vložiti na podlagi klirinških avizov (ki so bili preje izdani) in na podlagi klirinških nakaznic. Prav tako se morejo pri zasebnih kompenzacijah v okviru kliringa predložiti Narodni banki tako nakaznico, ko preje izdani avizi.

8. Pri kompenzacijah v okviru kliringa more izvoznik odstopiti v plačilo uvoznika samo ves znesek aviza, odnosno nakaznice. Samo v izjemnih primerih, kadar ne more izvoznik zaradi velikega zneska, na katerega se glasi nakaznica (ali avizo) prodati naenkrat uvozniku blaga iz dotične dežele, se more izvršiti prodaja samo dela nakaznice in zahtevati od Narodne banke, da se za ostanek izda nova nakaznica. To zahtevo pošlje pooblaščen zavod Narodni banki s spremnim pismom za kompenzacijo v okviru kliringa ter mora navesti, kateri znesek naj se uporabi za kompenzacijo in za kateri se zahteva nova nakaznica.

9. Ko izvoznik, odnosno lastnik hoče vnovčiti svojo klirinško terjatev, ki je prišla na vrsto, mora nakaznico vrniti Narodni banki in pri tej prilici izdati nalog, na kateri način se mu naj nakaže protivrednost.

10. V svrhu informiranja izvoznikov bo Narodna banka v listih objavljala številke klirinških nakaznic, ki so prišle na kronološki red za izplačilo.

11. Pri klirinških nakaznicah se upraviči potrdilo o zavarovanju valute na podlagi spremnega pisma, s katerim se nakaznica dostavlja in ki vsebuje klavzulo o opravičbi. Na podlagi tega pisma more pooblaščen zavod izvršiti opravičbo potrdila samo za one izvoznike, ki so izvozili blago, na katero se nanaša nakaznica in spremno pismo. Zavod, ki izvrši opravičbo potrdila, mora to zapisati istočasno v spremno pismo in to potrditi s svojo štampiljko in pečatom.

*

Za komisarja pri Zanatski banki kr. Jugoslavije je imenovan inž. Miro Arsenijević, tajnik v trgovinskem ministrstvu.

Zaradi pomirjenja, ki je nastalo med Anglijo in Francijo, so tečaj vrednostnih papirjev na pariški borzi narasli.

Italijanske velebanke so sklenile, da ne dajejo več meničnih in lombardnih posojil. Sklep je logična posledica italijanskih deviznih omejitev in z njim se naj doseže, da bo tečaj lire v Italiji neodvisen od vpliva tujine.

Zlata podloga Italijanske banke se je v prvi dekadi oktobra zmanjšala za 226 na 4025 milijonov lir, devizna podloga pa se povečala za 20 na 412 milijonov lir. Znova so se povečala menična in lombardna posojila, in sicer za 243 na 7802 milijona lir. Obtok bankovcev se je povečal za 154 na 15.436 milijonov lir.

Kupna moč italijanske lire je v zadnjem času padla od 29-18 na 28-21 odstotkov. Zato še naprej rastejo cene, čeprav so te že maksimizirane.

Po izkazu čl. Narodne banke z dne 15.

t. m. se je njena zlata podloga znižala za 0'4 na 2691,7, devizna za 6,1 na 111,5, druga gotovina pa za 0,4 na 228 milijonov Kč. Obtok bankovcev se je znižal za 25,9 na 5678,9 milijonov Kč. Kritje je nazadovalo od 42,9 na 41,7%.

Proti prodajanju v brezenje

Na Češkoslovaškem so začele trgovske organizacije ostro borbo proti prodajanju v brezenje, ker takšno prodajanje uničuje vsako solidno trgovino. Pri praški trgovinski zbornici se je ustanovil celo poseben odbor za pobijanje prodajanja blaga v brezenje. Tajnik zbornice dr. Buchtele je nato izdelal obširen referat, kako bi bilo mogoče na podlagi veljavnih češkoslovaških zakonov zatreti ta škodljiv način prodajanja. V svojem referatu navaja doktor Buchtele, da se opaža v glavnem šest načinov prodajanja za slepo ceno ter navaja obenem, kako bi se moglo zatreti to »slajdranje«. Ker je ta pojav prodajanja za slepo ceno tudi pri nas vedno bolj v navadi, podajamo na tem mestu izvleček iz njegovih izjav, ki so v mnogem oziru veljavna tudi za naše razmere.

1. Ponuja se blago v brezenje s kršitvijo prevzetih obvez po kolektivnih pogodbah. V takšnih primerih se more pričakovati, da bodo sodišča pregledala takšne ponudbe kot dokaz nelojalne konkurence. Posamezni primeri pa bi se mogli preganjati tudi z upravnimi ukrepi, če bi se te ponudbe vršile s strani podjetij, ki so vključena v obveznih združenjih. Za industrijska podjetja prihajajo v poštev samo redna sodišča.

2. V drugo skupino spadajo oni primeri, kadar se nudi blago v brezenje, da bi bili prikrajšani upniki, bodisi zasebni, bodisi javnopravni. Pravna stvar teh primerov bi mogla biti pri količinski dobri volji enako nesporna. Preventivna zaščita bi se mogla uporabiti n. pr. pri peklih, ki so prodajali kruh izpod maksimalnih cen, pri tem pa ostali dolžni za moko več ko tri mesece. Preventivno bi se moglo najbrže nastopiti tudi v drugih primerih, ko se prodaja blago v brezenje na škodo upnika. Ti primeri bi se mogli preganjati tudi po zakonu o nelojalni konkurenci.

3. Težja je stvar z obrti, ki opravljajo določene usluge, kakor n. pr. brivci, kovači in drugi obrtniki. Z ozirom na konkurenco se more sklepati, da so se cene ustalile na najnižji točki. Če sedaj kdo nudi svoje usluge še po nižji ceni, potem more

Zlata podloga U. S. A. je že narasla na 9400 milijonov dolarjev. Pred stabilizacijo dolarja koncem januarja 1934 je znašala le 6880 milijonov dolarjev. Tako velika zlata podloga še ni bila zabeležena v gospodarski zgodovini.

to tudi pomeniti, da hoče dokazati svojo izredno sposobnost. Vendar pa se je treba tudi v teh primerih ozirati na cene, ki jih je določilo pristojno obvezno združenje, če so seveda pravilno skalkulirane.

4. V tej skupini navaja dr. Buchtele primere, ko se nudi v brezenje blago, ki ima skoraj stalno ceno, kakor sladkor in ko je mogoče le primeroma neznaten zaslužek. S takšnimi cenami se more vznemiriti trg in takšne cene so primer negativne konkurence, proti katerim je mogoče nastopiti na podlagi sklepov pristojnih trgovskih združenj.

5. Naslednja skupina se tiče blaga, za katero ostajajo glavne kalkulacijske postavke neizpremenjene, bodisi da so določene od oblasti, bodisi da se vzdržujejo na tej višini zaradi intervencij krepko organiziranih kartelov. Tipičen primer za prvo vrsto blaga je rum, za katerega je predpisana vsa njegova sestava, da se določa samo marža zaslužka. Kdor bi prodajal izpod te marže, ta ne bi postopal v skladu z zdravim gospodarskim načelom in v smislu dobrih konkurenčnih običajev.

6. Preostaja še zadnja skupina primerov raznih vrst, ko gre za najrazličnejše ponudbe v brezenje in ki se dostikrat uporabljajo z agresivnimi namerami. Tu bi se morale prepustiti judikaturi proste roke ali pa iskati rešitev v tem predlogu: Kadar bi zbornice ugotovile, da so se v določeni stroki razrasli neznosni odnosi, potem bi predložile vladi, da se uvedejo za to stroko minimalne cene. Predlog, ki bi ga vlada sprejela, bi bil obvezen za vse. Kršitev teh minimalnih cen bi se kaznovala, kadar gre le za manjše prestopke, upravno, kadar gre za večje pa sodno.

Potrebno bo, da tudi pri nas trgovske organizacije posvetijo več pozornosti prodaji v brezenje, ker je pač odveč, da bi v sedanjih težkih časih propadale trgovine še zato, ker nekateri prodajajo blago tudi izpod nabavne cene, samo da odtrgajo svojemu tovarišu odjemalca. S takšno nelojalno konkurenco se odpirajo nesolidni trgovini na široko vrata in zato se mora takšna nelojalna trgovina tudi preprečiti.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki

1077 — Dakar: les za zaboje, žagan les, hrastova in bukova debla, upognjena jelševina;

1078 — Tanger: gradbeni les;

1079 — Firenze: žagan mehak in trd les;

1080 — Amsterdam: debla bele bukve (na spodnjem koncu debela 50 cm in več), leseni izdelki (obešalniki, leseni kalupi, kuhinjska posoda, deske za meso, žlice itd.);

1081 — Liège: les za izdelavo puškinih kopit, zlasti orehov les;

1082 — Gravenhage (Nizozemska): gradbeni les in upognjen les;

1083 — Karashi (Indija): vse vrste mehkega in trdega gradbenega lesa, upognjen in zavrt les, lesni izdelki.

Kmetijski proizvodi:

1084 — Genova: suhe gobe (1000 kg);

1085 — Tanger: pšenica, fižol, krompir, rdeča paprika, konzerve in povrtine;

1086 — Allentown (USA, Pennsylvania): cveti lilij (lilium nartagon Dalmaticum, lilium album, lilium albo-superum, lilium carnolicum, lilium albanicum), semena višenj, češpelj, hrušk in iglastega drevja.

Proizvodi sadjarstva:

1087 — Tanger: sadne konzerve;

1088 — Berlin: belo in rdeče vino (13% vinskega ekstrakta).

Proizvodi živinoreje, prutinarstva in ribarstva:

1089 — Tanger: mesne in ribje konzerve;

1090 — Düsseldorf-Unterrath: čreva;

1091 — Le Caire: sir, gnjat, ribje in druge konzerve;

1092 — Napoli: živa živina, predelane kože;

1093 — Bruselj: divjačina, raki;

1094 — Gravenhage (Nizozemska): lišček (1000 kosov).

Rudarski proizvodi:

1095 — Hamburg: sirov barit;

1096 — Tanger: cement;

1097 — Dunaj: živo srebro.

Industrijski izdelki:

1098 — Tanger: kalcijev karbid in cianamid.

Razno:

1099 — Gravenhage: gradbeni material.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način ambalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Dobave-licitacije

Gradbeni oddelak Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 29. oktobra ponudbe o dobavi negašenega apna. (Pogoji so na vpogled pri oddelku.)

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 31. oktobra ponudbe o dobavi 30 gumijevih cevi; do 7. novembra pa o dobavi naprave za izdelovanje ledu.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 30. oktobra ponudbe o dobavi 15 ton cementa, 10.000 kg ovsa, pocinkane pločevine, 600 m izolirane žice; do 6. novembra o dobavi 55 plošč železne pločevine, sklepal, voltmetrov, ampermetrov, jamskih tračnic in rolet iz valovite pločevine.

Oddaja adaptacijskih del na objektih vojašnice Vojvode Mišića v Mariboru se bo vršila z ofertno licitacijo dne 4. novembra pri inženjer. referentu Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled pri referentu.)

Zunanja trgovina

Naš izvoz v Turčijo se je dvignil

V zadnjih mesecih se je povečal naš izvoz industrijskih predmetov v Turčijo. V večji meri smo začeli izvažati otroške vozičke, razne galanterijske izdelke, lepila in izdelke iz litega železa. Izvoz se je povečal predvsem zaradi uvedbe klirinškega prometa s Turčijo. Izvoz pa ovirajo razni uvozni kontingenti. Povečati bi mogli izvoz ščetk, ključavnic, kovinskih delov za vrata in okna, gradbeno-mizarskih izdelkov, parketov, bary in lakov, firneža, sirovih kož, lesene volne in podobno. Izvoz teh predmetov bi bil tem lažji, ker je izvoz iz drugih držav, ki nimajo klirinške pogodbe s Turčijo, nazadoval. Tako je zlasti nazadoval izvoz Francije, Belgije, Anglije in Italije.

Italija je dovolila nove ugodnosti za avstrijski les

Italijanske državne železnice so s 1. aprilom dovolile razne ugodnosti za avstrijski žagan in okrogli les. Te ugodnosti veljajo sedaj s 1. oktobrom tudi za celulozo in sirov okrogel les. Svoje dni se je govorilo, da bo Italija priznala tudi Jugoslaviji iste ugodnosti kakor Avstriji. Toda iz teh govorov še danes nič ni, temveč samo Avstrija dobiva vedno nove ugodnosti, mi pa mirno gledamo, kako propada naš izvoz in kako vedno bolj hira naša lesna trgovina.

*

Blago se more izvažati v Albanijo po odloku finančnega ministra v vrednosti do 5000 Din tudi brez zavarovanja valute.

Madjarska vlada je pristala na to, da se poveča Jugoslaviji uvozni kontingent za les, dočim smo mi dovolili Madjarski večji uvoz strojev in električnih aparatov.

Saldo neizkoriščenih grško-jugoslovaških kompenzacijskih bonov je znašal dne 10. t. m. 37,2 milijona drahem, saldo blokiranih jugoslovaških terjatev pri Grški banki pa 47,1 milijona drahem.

Italijanska vlada je ukazala, da se morajo vse stare zaloge sirove svile izvoziti. Po 1. januarju sme italijanska vlada zapleniti vse zaloge stare svile, ki bi jih našla. Na ta način hoče vlada dobiti večje množine tujih deviz, na drugi strani pa hoče preprečiti, da bi Italija zaradi višje cene italijanske sirove svile izgubila tuje trge.

Zastopniki ameriških petrolejskih družb so sklenili, da bodo še nadalje izvažali v Italijo petrolej, dokler jim ameriška vlada tega izvoza direktno ne prepove. Poučeni krogi pa mislijo, da bo izvoz kljub temu sklepu padel, ker se je zelo povišala zavarovalnina za prevoz blaga.

Pariški list »L'Humanité« poroča, da sta še prejšnji teden odšla iz Francije dva vlaka s po 40 vagoni polnimi vojnega materiala v Italijo. Dva vlaka z ogromnimi količinami sladkorja, masti in mila pa sta pripravljena.

Tudi angleški listi poročajo, da pošilja francoska vojna industrija pospešeno vojni material v Italijo. Samo en dan je bilo poslanih v Italijo 600 avtomobilov. Očividno hoče francoska vojna industrija polno izkoristiti rok do 31. oktobra, ko stopijo sankcije v veljavo.

Cena platine je narasla in se plačuje v New Yorku unča platine po 86 dolarjev. Unča zlata velja le 35 dolarjev in je torej platina zopet dražja ko zlato.

Veletrgovina

A. ŠARABON v Ljubljani

priloga

špecerijske blago

več vrst žganja, moko ter deželne pridelke — kakor tudi razno vrstno

rudninsko vodo

Lesna pražarna za kavo in mlini za dišave z električnim obratom

Telefon št. 26-66 Centri na razpolago!

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o premoženju brivskega mojstra **Ferdinanda Kosma** v Mariboru; konkurzni sodnik dr. Lešnik, — upravnik mase odvetnik dr. Leskovar. Prvi zbor upnikov pri okrožnem sodišču v Celju dne 31. oktobra ob 10. Oglasitveni rok do 30. novembra, ugotovitveni narok dne 5. decembra 1935 ob 10.

Uvedena so naslednja poravnalna postopanja o premoženjih:

posestnika in imetnika posredovalnice **Ivana Jurca** v Ljubljani; poravnalni sodnik Avsec; poravnalni upravnik Anton Klavžar v Ljubljani; narok za sklepanje poravnave dne 22. novembra ob 9; rok za oglasitev do 18. novembra;

trgovca **Vincenca Kvederja** v Zalcu; poravnalni komisar sodnik Božič, poravnalni upravnik odvetnik Stante; narok za sklepanje poravnave dne 21. novembra ob 9, rok za oglasitev do 15. novembra;

trgovca **Ludvika Pleterska** v Smartnem v Rož. dolini; poravnalni komisar sodnik Božič, poravnalni upravnik odvetnik dr. Jurjo Hrašovec; narok za sklepanje poravnave dne 21. novembra ob 10; rok za oglasitev do 15. novembra;

trgovca in posestnika **Joška Vahčiča** v Vidmu ob Savi; poravnalni komisar dr. Hočevar, poravnalni upravnik odvetnik dr. Rosina v Brežicah; narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Brežicah dne 21. novembra ob 10; rok za oglasitev do 15. novembra.

Nove knjige

Ivo Šorli: Izbrani spisi. — IV. knjiga. Strani 252. Založila in natisnila tiskarna Merkur v Ljubljani.

Novi zvezek Šorlijevega lastnega izbora je izšel zaradi stavke v tiskarnah z zakasnitvijo, ki jo pa obilo popravlja zanimivost te knjige. Res je v tem zvezku pisatelj zbral že nekatere težje novele (Sam, Greh, Za zaveso), med katerimi utegne imeti za bralce nekaj pikantnosti samo druga; ostali dve bosta kljub svoji vsebinski teži vedno svoje ljudi navdušili za pisatelja, ki ume podajati doživljanje neposredno in s tako priprostim sredstvi. Pretresljiva zgodba o smrtnem boju mladega izobraženca pozitivista je v slovenski literaturi doslej edina te vrste. Bolj fragmentarna je zgodba padlega častnika. Zanimala bo zaradi bogastva svojih aforizmov o ženskah in o zakonu, kjer zna Šorli največ povedati.

Drugi del te knjige je že popolnoma

drugačen in je večina stvari v njem že bliže moderni socialni noveli in črtici: življenjski boj priproste služkinje (v noveli Krajski del), tip slovenskega bajtarja (Tetin Tone), sta nekako osrednji človeški osebi te knjige. Med groteskami je čudovita zasnova Matevža Skale, kot črtica kaže psihologa Šorlija najlepše Milančkova večerna molitev. Splošno se je tudi to pot izkazal pisatelj kot duhovit pripovedovalec, ki si je v srednjih in meščanskih krogih pridobil mnogo prijateljev.

Že v 24 urah

narva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4—6. Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Sadjarska razstava v Ljubljani

Sadjarska in vrtnarska podružnica v Ljubljani je priredila na velesejmu razstavo sadja, ki je bila slovesno odprta v sredo ob 10. dopoldne. Razstava je okusno prirejena ter zelo poučna in je zlasti priporočati njen obisk gospodinjam. Svoje sadje so razstavili skoraj vsi okraji in vse samoupravne kmetijske in sadjarske ustanove. Podružnici je k razstavi čestitati.

Doma in po svetu

Skupine narodnih poslancev, ki se zbirajo okoli poslancev dr. Lovrenčiča, doktorja Pinteroviča in Kosiča, so ustanovile Narodni delovni klub, ki šteje dosedaj 35 poslancev. Novi klub je tudi že prijavljen predsedstvu skupščine.

Večinski klub se je preosnoval v poslanski klub JRZ. Šteje že nad 130 članov.

Pri nedeljskih volitvah v Velesu je zmaga opozicijske liste »meščanske enakopravnosti« s 1231 glasovi, dočim je ostala lista JRZ in novoimenovanega župana s 1021 glasovi v manjšini.

Notranji minister dr. Korošec je imenoval komisijo, ki naj dožene, če je upravičen dvig cen za razne življenjske potrebe. Komisija je s svojim delom že začela.

Za našega poslanika v Berlinu je bil imenovan dosedanji sofijski poslanik doktor Cincar-Marković.

Trgovska akademija na Sušaku je slavila te dni svojo 25letnico. Akademiji tudi naše čestitke!

Železniška direkcija v Subotici se premesti v Beograd. V drž. železničarskih hišah v Beogradu je zaradi tega s 1. novembrom odpovedano stanovanje vsem nepo-

ročenim železniškim uradnikom, ker se v njih stanovanja vselijo poročeni uradniki iz Subotice.

Za obisk radijske razstave v Beogradu, ki bo od 27. oktobra do 5. novembra, je dovoljena polovična vožnja.

Na pomolu sv. Duha v Splitu so začeli graditi carinarnico in carinska skladišča.

Ismail Daut paša, član egiptске kraljevske hiše, je prišel v Abesinijo, da organizira tam sanitetno službo. Z njim je prišlo 7 zdravnikov, ki imajo s seboj ogromno sanitetnega materiala.

Vsa abesinska vojska šteje sedaj že okoli 1.100.000 mož. Po nemških vesteh prihajajo v Abesinijo velikanske množine orožja. Samozavest abesinske vojske je zato zelo narasla. Abesinska vojska bo v kratkem popolnoma moderno opremljena, če se bo nadaljeval dovoz orožja in municije v sedanjem obsegu.

Italijanske oblasti so odpravile v zasedenih pokrajinah suženjstvo. Vendar pa morejo sužnji še naprej ostati pri svojih gospodarjih, ki pa jih morajo plačevati v denarju. Če bo s tem stanje sužnjev zboljšano, je vprašanje.

Kruh se je v Sarajevu podražil in velja sedaj beli kruh 4, polbeli 3'50 in črni kruh 3 Din za kg.

Nušičeva komedija »Gospa ministrica« se uprizori v Budapešti.

U. S. A. se ne udeleži olimpiade v Berlinu v l. 1936, in sicer zaradi protizidovske gonje v Nemčiji.

Največja belgijska tvornica orožja izkazuje v poslovnem letu, ki se je zaključilo 30. junija, 3 krat večji dobiček kot lani.

Stara konservativna »Kreuz-Zeitung«, ki jo je ustanovil še Bismarck, je prenehala izhajati.

V britanski Gvajani je prišlo do velikanskih demonstracij domačega prebivalstva. 10.000 domačinov, ki so delali na sladkornih plantažah, je zapustilo delo in prisililo direktorja plantaže, da je ves dan delal tako, kakor so bili oni prisiljeni delati.

Po silnih viharjih v severni Evropi, ki so ustavili ves promet v Rokavskem prelivu, je nastopil mraz v Angliji in na severu. Iz Solnograškega poročajo o silnih snežnih zametih.

Jz trgovinskega registra

Vpisali sta se nastopni tvrdki:

Josip Adamič, Domžale. Obratni predmet: izdelovanje in prodaja vrvarskih izdelkov, trgovina s suho robo, biči, morsko travo, žimo in potrebščinami za gasilstvo. Imetnik Josip Adamič, trgovec in posestnik v Domžalah.

Dr. Th. Böhme & G. Böhme, Podgrad pri Zalogu pri Ljubljani. Obratni predmet: izdelovanje pripomočkov za tekstilno industrijo. Javna trgovska družba. Družbeniki: dr. Theodor Böhme v Dresdenu in Gerhard Böhme v Warnsdorfu na Češko-slovaškem. Družbo zastopata vsak družbenik samostojno.

Vpisale so se te izpremembe in dodatki:

Ing. Franjo Dedeč, mestni stavbenik v Ljubljani. Izbriše se Ivanu Podlesniku podeljena prokura.

Franc Erjavec, trgovina z mešanim blagom na drobno in debelo v Ljubljani. Vpiše se javni družabnik Franc Černe, trgovski sodruknik v Ljubljani. Zato javna trgovska družba. Besedilo tvrdke odslej: Franc Erjavec & Co. Družbo zastopata oba družabnika skupno.

»Obnova«, akcionarsko društvo za izkoriščanje sirovina, podružnica v Ljubljani. Izbriše se član upravnega sveta Georg Bunzl, vpiše pa član upravnega sveta Robert Bunzl, Wien.

Peter Kozina & Komp. Sedež: Ljubljana s podružnico v Bistriči pri Trzinu. Po skle-

pu sreskega sodišča je poverjena uprava in gospodarstvo v zapuščino spadajočega podjetja: odvetniku dr. Azmanu, odvetniku dr. Kuhlju in ravnatelju Kmetijske posojilnice dr. Kersniku. Imenovani upravitelji zastopajo trdiko vsak izmed njih samostojno. Kolektivna prokura se je podelila Avgustu Kusterju, ki podpisuje s še enim prokuristom.

Tržna poročila

Ljubljanski živilski trg

Kljub slabemu vremenu je bil tudi na zadnji tržni dan trg dobro založen, vendar pa je bila kupčija slaba. Na trgu je bilo posebno mnogo gob. Lepi jurčki so se prodajali po 8 Din kg, sivke pa po dinarju liter. Še več gob je bilo na trgu v ponedeljek in so se takrat prodajali lepi jurčki že po 6 Din za kg. Sadni trg je bil dobro založen, cene so ostale neizpremenjene. Zelenjadni trg je bil manj založen, cene pa so ostale neizpremenjene.

Mariborski živilski trg

Na svinjski sejem dne 18. 10. t. l. je bilo pripeljanih 282 svinj. Cene so bile te: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad po Din 40—50, 7—8 tednov stari Din 60—80, 3—4 mesece stari 120—160, 5—7 mesecev Din 200—250, 8—10 mesecev Din 300—360, 1 leto stari 500—580, mladi prašiči 1 kg žive teže 4'50—5'50, 1 kg mrtve teže 7'50—9'50.

Naše sadje na tujih trgih

Poročilo Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine za 22. oktober:

Na Dunaj ni danes prišel niti en vagon češpelj. Češplje, ki pridejo na trg iz hladilnic, so dobre kakovosti in so se danes prodajale povprečno po 45 grošev za kg.

Na Dunaj je prišlo iz Smedereva 5 vagonov, iz Bolgarske 7 vagonov, iz Madjarske 3 vagoni grozdja. Naše grozdje se je prodajalo po 78 do 80 grošev za kg. Kupčija pa je bila zaradi deževnega vremena slaba.

Tudi v Prago ni danes prišel niti en vagon naših češpelj. Dobre naše češplje so se prodajale po 240 Kč, prezele pa v industrijske svrhe po 80 do 100 Kč za 100 kilogramov.

Danes sta prišla v Prago dva vagona smederevskega grozdja, ki se je prodajalo po 400 Kč za 100 kil.

Iz Dravske banovine je prišlo v Prago 20 vagonov jabolk, 5 vagonov budimk in iz Rumunije 5 vagonov jabolk. Budimke so se prodajale po 200 Kč za 100 kil, dočim so se druga naša jabolka pošiljala v skladišča v Holešovicah.

Na berlinskem trgu so se prodajala naša jabolka mešanih vrst po 34 Rm za 100 kil.

Radio-Ljubljana

Petek, dne 25. okt. 12.00: Koncert balalajk (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.15: Tenorji na ploščah — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Ženska ura: O kozmetiki (dr. A. F. Ferencak) — 18.20: Kmečki orkestri (plošče) — 18.40: Zivljenje naših tekstilnih delavcev (Pernišek Franc) — 19.00: Vreme, poročila — 19.30: Nacionalna ura — 20.00: Prenos iz Zagreba: Vokalni koncert Aleksandra Griffa. Koncert zagrebskega kvarteta. Marijan Majcen poje operne arije — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Citraški trio »Vesec«.

Sobota, dne 26. okt. 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.15: Plošče — 14.00: Vreme — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Zunanji politični pregled (dr. Kuhar Alojzij) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nacionalna ura — 20.00: Strahovi: literarno-glasbena prireditve — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Radijski orkester.

Škotsko in angleško

blago za fine obleke, zimske suknje, ulstre itd. dobite v največji izbi pri tvrdki

NOVAK - LJUBLJANA

Kongresni trg 15 (pri nunski cerkvi)

Direkten uvoz

Ugodne cene

Trgovci, naročajte blago pri tvrdkah, ki oglašajo v Trgovskem listu!

Naročajte „Trgovski list“!

TISKARNA MERKUR, LJUBLJANA

Tiska knjige, časopise, tabele, naročilnice, plakate, lepake, cenike, vizitke itd. Vse tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

Gregorčičeva 23

Račun Poštne hranilnice št. 13.108. Telefon 25-52

Lastna knjigovoznica